

**DOKTORANT WYDZIAŁU ELEKTRYCZNEGO
POLITECHNIKI ŚLĄSKIEJ
ANDRZEJ PAWLAK LAUREATEM NAGRODY
INDUSTRIAL RESEARCH INSTITUTE
ZA ROK 1995**

Dr inż. Andrzej Pawlak w roku 1995 został laureatem najwyżej cenionej w naukach technicznych nagrody Przemysłowego Instytutu Badawczego w USA (Industrial Research Institute Achievement Award). Doktorowi A. Pawlakowi nagroda została przyznana za „rozwój nowatorskich, wysoce oszczędnych i przeznaczonych do masowej produkcji urządzeń elektromechanicznych, które zastosowane w produkcji przemysłu motoryzacyjnego nadały im, bądź też pozwoliły uzyskać nowe właściwości i możliwości”.

Industrial Research Institute został założony w Nowym Yorku w 1938 r. pod patronatem National Research Council (Narodowego Komitetu Badań), który z upoważnienia prezydenta USA kieruje i koordynuje prowadzone badania. Industrial Research Institute (IRI) działa jako stowarzyszenie koncernów i przedsiębiorstw. Obecnie liczba członków IRI wynosi 265, co stanowi około 80% najważniejszych kluczowych przedsiębiorstw amerykańskich i międzynarodowych działających na terenie Stanów Zjednoczonych, które zatrudniają w swoich komórkach badawczych ponad pół miliona naukowców i inżynierów konstruktorów i przeznaczają na badania ponad 130 mld dolarów rocznie.

Industrial Research Institute corocznie, od 1973 roku, przyznaje trzy nagrody:

- Maurice Holland Award, medal za wybitne osiągnięcia w kierowaniu i zarządzaniu badaniami naukowymi,
- za najlepszy artykuł w czasopiśmie „Research-Technology Management”,
- IRI Achievement Award, za wybitny twórczy indywidualny dorobek naukowo-badawczy w dziedzinie techniki, w szerokim zakresie oddziaływający na przemysł i przynoszący znaczące korzyści oraz pożytek całemu społeczeństwu.

Do tej ostatniej nagrody każda z 265 firm zrzeszonych w IRI zgłasza jednego kandydata, spośród tych kandydatów 10-osobowy Komitet Nagrody wybiera naukowca roku. Nagrodą tą zostało dotychczas wyróżnionych 22 badaczy pracujących w firmach: Du Pont, Bell Labs.(3), Merck and Co., General Electric (2), G.D. Searle, Corning Glass Works (2), Intel Corp., Univ. of California, IBM (2), Monsanto, Polaroid, AT&T Bell Labs (2), Hewlett-Packard, Procter and Gamble, Philips Petroleum, American Cyanamid.

Jak widać z tego zestawienia, nagroda dla dr. inż. Andrzeja Pawlaka jest pierwszą nagrodą dla pracownika korporacji General Motors i w ogóle pierwszą dla przemysłu motoryzacyjnego.

Dr inż. Andrzej Pawlak jest pierwszym laureatem tej nagrody, który swoje wykształcenie i wdrożenie do pracy naukowej otrzymał w Polsce. Urodził się w Polsce w Popowie w 1947 r. W roku 1965 ukończył Liceum Ogólnokształcące im. Adama Asnyka w Kaliszu, a w 1971 r. studia na Wydziale Elektrycznym Politechniki Poznańskiej. Bezpośrednio po studiach podejmuje pracę jako asystent w Zakładzie Maszyn Elektrycznych Politechniki Poznańskiej, w roku 1973 przenosi się do Fabryki Silników Elektrycznych Małej Mocy SILMA w Sosnowcu, w której pracuje jako konstruktor do roku 1978. W roku 1975 ukończył studium podyplomowe na Pol. Warszawskiej z zakresu elektromechanicznego przetwarzania energii. W latach 1975-1980 jest słuchaczem zaocznego studium doktoranckiego prowadzonego przez Zakład Maszyn Elektrycznych Pol. Śląskiej. Jako jeden z nielicznych słuchaczy tego studium ukończył i za pracę pt. „*Wpływ kształtu pola wzbudzenia na parametry silnika prądu stałego małej mocy o magnesach trwałych*”, której promotorem był prof. Tadeusz Glinka, uzyskał w 1981 r. stopień naukowy doktora.

W roku 1981 wyjechał do Stanów Zjednoczonych i podjął pracę w General Motors Research and Development Center, Warren, Michigan, na etacie badawczym.

Jego prace w GM obejmują:

- silniki skokowe z biegunami kłowymi wzbudzone magnesami trwałymi,
- systemy przeciwpoślizgowe, w których zastosował czujniki działające na zasadzie zmiennej reluktancji,
- nowy typ zastawki serca sterowanej elektronicznie,
- zmodyfikowany typ pompy paliwowej z wtryskiem elektromagnetycznym,
- unikalny system wspomagania kierownicy MAGNASTEER z siłą wspomagania zależną od prędkości samochodu.

Za swoje prace dr inż. A. Pawlak uzyskał w GM wiele nagród i wyróżnień, między innymi w roku 1991 i 1995 najwyższą przyznawaną w GM nagrodę za innowacje „Boss Kettering Award”. Jest autorem i współautorem 21 patentów, z których 7 jest zastosowanych w samochodach GM, przynosząc firmie dochód rzędu setek milionów dolarów rocznie.

Wręczenie nagrody IRI Achievement Award odbyło się niezwykle uroczystie w wytwornym hotelu Coronado w San Diego (Kalifornia) w obecności około 500 zaproszonych gości reprezentujących świat wielkiego przemysłu amerykańskiego i międzynarodowego. Przemówienie, które z tej okazji wygłosił dr inż. A. Pawlak, zostało opublikowane w czasopiśmie Research-Technology Management w numerze 9-10.1996. Przemówienie to przedrukujemy w oryginale publikując równocześnie jego tłumaczenie na język polski.

Dr inż. Andrzej Pawlak był gościem Politechniki Śląskiej w dniach 12-13 września 1996 r. W sali Rady Wydziału Elektrycznego przedstawił wykład na temat „*Magnesy w nowoczesnych urządzeniach elektromagnetycznych*” i odbył kilka spotkań, w tym z JM Rektorem Politechniki Śląskiej.